

מיתוס הכישרון –

אנשי ספורט - מאמנים, מדריכים, ספורטאים, הורים לספורטאים, עיתונאים, שדרנים ופרשנים - משתמשים לעתים קרובות במונח כישרון (talent) בהקשרים רבים ומגוונים, שבמרכזם בדרך כלל ספורטאים צעירים, הנתפסים על-ידם כבעלי פוטנציאל להגיע לרמת מיומנות גבוהה ולהשיגים גבוהים בספורט שבו בחרו לעסוק. "השנה יש לי שחיינים מוכשרים. הם נולדו עם הכישרון הזה, ואני בטוח שכמה מהם יגיעו לנבחרת" (מאמן של שחיינים צעירים). "הילדה שלי נורא מוכשרת. זה מלידה. הכדור פשוט נדבק לה ליד. אין לי ספק שהיא תגיע רחוק" (אימא לכדורסלנית צעירה).

כוונתן של אמירות כאלה היא להבליט את העובדה שהכישרון של הספורטאים מוטבע בהם מלידה; שישנם ספורטאים שהם מוכשרים יותר מאחרים; שניתן כבר להצביע על כמה סממנים המראים שבעתיד פוטנציאל זה יתגלה לעין, והצעירים הללו "יגיעו רחוק". לעומת אמירות שכיחות אלה, הטענה המועלית במאמר זה היא שיש לאמץ גישה אחרת, זהירה יותר, בשימוש במונח כישרון, וייתכן אף שכדאי להקטין את מידת השימוש בו. ההנחה היא שאין עדיין בידינו כלים מתאימים המסוגלים לכמת את מידת הכישרון (החבוי והגלוי) של הספורטאי הצעיר, כלומר, למדוד אותו בעילות ולגלות עד כמה באמת הוא מוכשר, ובעיקר לבא אם אכן פוטנציאל זה ימומש ויאפשר לו להגיע לאיכויות ביצוע גבוהות בספורט. המאמר מעלה כמה נקודות למחשבה, הנוגעות לשני היבטים מרכזיים של גילוי כישרון בספורט:

- מדידת הכישרון של הספורטאי הצעיר
- יכולת הניבוי של איש המקצוע אם אכן יצליח הספורטאי לממש את כישרונו בעתיד.

שני היבטים אלו - מדידה וניבוי - נדונו בשנים האחרונות בספרות הבוחנת היבטים שונים ומגוונים של תהליכי גילוי וטיפוח ראשוני של ספורטאים צעירים (ראו מקורות בעמוד 14).

ספרים אלו ואחרים מבליטים את הקשיים העומדים בבסיס תהליכים אלו ומייחדים כמה פרקים לדיון בהם (ראו לדוגמה: Baker, Cobley, Schorer, & Wattie, 2017b; Simonton, 2017; Ward, Belling, Petushek, & Ehrlinger, 2017).

גם ספרים שנכתבו לקהל הרחב, המתעניין בסוגיות של טיפוח כישרון בתחומים אחרים כמו אמנות, מדעים, מוזיקה (וגם וספורט), וביניהם The sports gene - I (Syed, 2010) Bounce (Coyle, 2009) Talent code (Epstein, 2013), דנו בקשיים הטמונים בתהליכי מדידת הכישרון וניבוי מימושו בעתיד.

לפני שנדון בסוגיות אלו נגדיר בקצרה את המונח כישרון ונתאר כמה ממאפייניו העיקריים, שכן, אלו קשורים לסוגיות המדידה והניבוי.

כישרון מהו?

ניתן ללמוד על טבעם של מונחים מהאופן שבו הם מוגדרים. כך לדוגמה, המילון (אבן-שושן, 1992) מספק שתי הגדרות בסיסיות למונח כישרון: האחת, "סגולה טבעית באדם המכשירה אותו באופן מיוחד למקצוע מסוים, לחשיבה, ללימוד, ליצירה וכדומה", והשנייה, "יכולת, יעילות". שלושה מאפיינים עיקריים של המונח עולים מההגדרה המילונית - "סגולה" (תכונה, מידה חיובית הצפונה במשהו או במישהו, "יכולת" (אפשרות, כוח לעשות דבר-מה) ו"יעילות"

מדעי האימון

פרופ' רוני לידור

המכללה האקדמית ביינגייט
lidor@wincol.ac.il

רשימת המקורות שמורה במערכת.
ניתן לקבלה אצל יניב אשכנזי בדואר
אלקטרוני: yaniva@wingate.org.il

קשיי מדידה וניבוי

**האם יש בידי אנשי המקצוע כלים למדוד כישרון בספורט?
האם ניתן – על סמך הפוטנציאל העכשווי של הספורטאי הצעיר –
לנבא הצלחה בעתיד? נראה שלא. מבדקי היכולת הנהוגים כיום
אינם מסוגלים לנבא את העתיד, בעיקר משום שהגורמים להצלחה
עתידיה הם רבים ומגוונים. אי לכך, הגישה צריכה להיות שונה
בתכלית. עקרונותיה מוצגים במאמר זה ובהמשך – גם בעקרונות
המנחים את היחידה לספורט הישגי (עמוד 14) ומודל הטיפוח
ארוך-הטווח של שחקני טניס בקנדה (עמוד 15)**

מוטבע - מציאות או מיתוס? מרחיבים מחברי הסקירה (Howe, Davidson, & Sloboda, 1998) את ההגדרה המילונית של המונח כישרון ומצביעים על חמישה מאפיינים שלו: (א) הכישרון מעוגן במבנים גנטיים תורשתיים, ולכן בחלקו הוא מוטבע באדם. (ב) לא ניתן להצביע על מימושו בגיל מוקדם, אך על-פי תבחנים מסוימים ניתן להצביע על קיומו, ואת אלה יכולים לזהות אנשי מקצוע מיומנים

יכולת להביא תועלת; שיעור ההישג בעבודה מסוימת ביחס למאמץ שהושקע בה). כבר ברמת ההגדרה המילונית הבסיסית עולות כמה שאלות: כיצד ניתן להבחין בסגולה טבעית זו? האם ניתן בכלל למדוד אותה ולכמתה? האם ניתן לכמת יעילות, ואם כן, כיצד ניתן לעשות זאת? באחת מסקירות הספרות החשובות ביותר שעסקה בשאלה: כישרון

יריב (כמו במשחקי כדורענפי קרב), או בהימצאותו (כמו בענפים אישיים), בסביבה שאינה מחקה תנאי משחק ותחרות, המאופיינים בהתמודדות עם יריב, לחץ ומאבק.

אמנם ניתן להעריך את רמת המיומנות של הספורטאי הצעיר ואת יכולותיו התנועתיות גם במהלך תחרות/משחק ולא רק במבדקים "סטרייליים". לדוגמה, הערכת יכולת המהירות על-פי תוצאות הריצה בתחרות אתלטיקה בית-ספרית, או על-פי הביצועים במהלך משחק כדור (כמו ריצה להתקפה מתפרצת). עם זאת, גם ביצועים מוטוריים בתחרות/משחק משקפים את יכולת/רמת מיומנותו רק בפרק הזמן הספציפי שבו הוא מבצע אותם.

מדידה של היבטים פסיכולוגיים

יכולות/מיומנויות פסיכולוגיות נבדקות אף הן על-ידי המאמן/פסיכולוג הספורט. ביטחון עצמי, הדמיה, הצבת מטרות, מלמול עצמי וקשב הם דוגמאות המספקות מידע על הפרופיל הפסיכולוגי העכשווי של הספורטאי הצעיר (ראו לדוגמה: Slot, 2017). אבל גם מבדקים אלו ניתנים לספורטאי על-פי רוב בתנאים סטרייליים (הספורטאי עונה

על-פי הישגיהם של ספורטאים צעירים המשתתפים בתחרויות בין-לאומיות ומגיעים בהן להישגים טובים, קשה לנבא הצלחה בגיל מאוחר יותר

עוד לפני שתושג רמת ביצוע איכותית בגיל הבוגר. (ג) תבחנים מוקדמים אלו של כישרון מהווים את הבסיס לניבוי מי יגיע לשלב של מצוינות (מומחיות). (ד) רק מעטים מהילדים הם מוכשרים. אם כולם היו כאלה לא ניתן היה לנבא מי מהם יגיע לרמת מצוינות, ומדוע הם נבדלים ממי שלא הגיעו לרמת ביצוע זו. (ה) כישרון הוא ייחודי לתחום עיסוק מסוים.

שני המאפיינים הראשונים מתמקדים בסוגיית המדידה ומצביעים על קשיים מסוימים בביצועה, ושלושת המאפיינים האחרונים עוסקים בסוגיית הניבוי.

מדידה – מה שרואים היום לא בהכרח יראה בעתיד

מדוע מתקשים אנשי מקצוע למדוד את כישרונו של הספורטאי, את אותה סגולה שטמונה בו? הסיבה העיקרית לקושי זה נעוצה במאפייני כלי המדידה – המוטוריים והפסיכולוגיים – שבהם משתמשים בדרך כלל אנשי המקצוע (מאמנים, מדריכים, פסיכולוגים של ספורט).

על שאלון הדמיה בחדר ההלבשה לפני או אחרי אימון, או בתנאים המתקשים לחקות תנאי משחק ותחרות (הספורטאי עונה שאלון קשב אחרי תרגול של זריקות עונשין באימון כדורסל). ניתן אמנם לאסוף מידע על הפרופיל הפסיכולוגי של הספורטאי הצעיר גם משיחות עמו ועם גורמים סביבתיים נוספים המעורבים בתהליך הטיפוח כמו הוריו, מאמניו ומוריו בבית-הספר, אולם גם המידע שנאסף משיחות אלו מתאר מצב עכשווי ולא קבוע ומתמשך (ראו מגבלות נוספות של השימוש בכלי מדידה פסיכולוגיים בתהליכי גילוי כישרונות בספורט אצל Anshel & Lidor, 2012).

אם כך, כלי המדידה המוטוריים/פסיכולוגיים שבהם משתמשים אנשי המקצוע מודדים בעיקר מיומנות/יכולת ולא סגולה טבעית או פוטנציאל טבעי. למעשה, הם מספקים הערכה על יכולתו של הספורטאי בנקודת זמן מסוימת. ייתכן שקשה, אם לא בלתי אפשרי, למדוד סגולה/פוטנציאל – לא רק בספורט אלא גם בתחומי עיסוק אחרים, משום שאין ביכולתם של כלי המדידה להבחין בין "עד כמה הספורטאי הצעיר מוכשר" ובין "עד כמה הוא מתאמן ומטפח את

המבדקים המוטוריים שבהם משתמשים מאמנים בספורט בודקים על-פי רוב את רמת המיומנות והיכולת של הספורטאי הצעיר (ראו לדוגמה: Lidor, Côté, & Hackfort, 2009; Slot, 2017; Ward et al., 2017). מבדקים אלו מתמקדים ביכולת מסוימת כמו מהירות (ריצת 50 מ'), סבולת (ריצת 1,500 מ') וכוח מתפרץ (קפיצה אנכית מהמקום), או בשילוב שלהן (ריצה קצרה וניתור אנכי למדידת זריזות/מהירות וכוח מתפרץ). מבדקים נוספים עשויים להיות כדור במשחק כדורסל, עמידת ידיים בהתעמלות וחבטת פתיחה בטניס. המבדקים הללו מספקים לאיש המקצוע מידע לגבי מידת השליטה של הספורטאי בביצוע המוטורי, והציון הניתן לבדק משקף את יכולת/רמת מיומנותו בפרק הזמן הספציפי שבו הוא מבצע אותה. מאפיין נוסף של המבדקים המוטוריים הוא שהם נערכים בדרך כלל בסביבת ביצוע סגורה, שבה נדרש הספורטאי לחזור כמה פעמים על אותו ביצוע ובאותם תנאים. המבדק אינו משקף את מה שנדרש מהספורטאי לבצע בזמן אמת – באימון או בתחרות (ראו: Lidor et al., 2009). זאת ועוד, מרבית המבדקים מבוצעים ללא מגע עם

בעבודה עם ספורטאים צעירים צריך להיות על תהליכי טיפוח ולא על תהליכי גילוי וניבוי.

מגילוי לטיפוח

הקשיים הנובעים ממאפייני כלי המדידה ומהיכולת לבא את יכולתם העתידית של ספורטאים צעירים הביאו את חוקרי הכישרון להטות את מיקוד העניין מתהליך הגילוי לתהליך הטיפוח. כך לדוגמה, הספרות האקדמית המוזכרת בפתיחת מאמר Baker et al., 2012, 2107; Côté & Lidor, 2013 עוסקת ברובה בסוגיות טיפוח ולא בסוגיות של גילוי וניבוי,

משום שעיקר מאמצי החוקרים בשנים האחרונות הוא להבין כיצד יש לטפח את סביבת האימונים של הספורטאי הצעיר ולא כיצד לשפר את תהליכי הגילוי והניבוי הטומנים בחובם, כאמור, קשיים רבים. תובנה זו עולה גם ממאמר שפורסם לאחרונה, המסכם את הידע העכשווי על תהליכי גילוי של ספורטאים צעירים וטיפוחם הראשוני (Baker, Schorer, & Wattie, 2018).

עקרונות ביישום השלבים הראשונים של תכניות ספורט

בהתבסס על הספרות האקדמית העוסקת בתהליכי טיפוח ראשוני של ספורטאים צעירים, מומלץ לאמץ כמה עקרונות שניתן ליישם בשלבים הראשונים של תכניות ספורט במרבית הענפים:

- **"דלת פתוחה":** יש לאפשר לילדים רבים ככל האפשר להתקבל לתכניות ספורט. מי שבא - ברוך הבא.
- **ייתור השימוש במבדקים:** אין צורך לבחון את מידת ההתאמה של הילד לספורט - בכלל או לענף ספורט מסוים, בפרט. אין צורך להשתמש במבדקים מוטוריים/פסיכולוגיים כדי לקבוע רמת מיומנות/יכולת. לעומת זאת, יש לאפשר לילד להתאמן בענף הספורט שבו הוא מעוניין, גם אם נראה כבר בתחילת הדרך שאינו מתאים לעסוק בו.
- **הנאה מספורט:** יש לעצב עבור הספורטאי הצעיר תכניות אימונים שיעודדו אותו ליהנות ממה שהוא עושה, להשקיע זמן ומאמץ באימונים ולשפר את הישגיו האישיים. בשנים הראשונות לעיסוקו הספורטיבי אין צורך לבחון אותו מעת לעת במבדקים מוטוריים/פסיכולוגיים אלא לאפשר לו להיות חלק מתכנית אימונים, כך שיוכל להפיק ממנה את המיטב.
- **פיתוח תכנית אישית:** יש לפתח עבור הספורטאי הצעיר תכניות אימונים שתהיינה רגישות לצרכיו המקצועיים הייחודיים. במילים אחרות, תכניות אימונים יותר "אישיות" ופחות "קבוצתיות", המתמקדות במה שצריך הספורטאי לשפר. זו עשויה להיות מהירות ריצה או כל רמת מיומנות אחרת. כל ספורטאי והצרכים שלו.
- **דחיית החשיפה לתחרויות:** יש לדחות ככל האפשר את השלב שבו נחשף הספורטאי הצעיר לתחרויות. ההשתתפות בתחרות דורשת הכנה ייחודית, מאפשרת בדרך כלל רק לטובים ביותר להשתתף בה ומהווה מעין מבדק הבוחן את היכולות והמיומנויות. לספורטאים צעירים, המפותחים גופנית לגילם, יש יתרון על עמיתיהם המפותחים פחות, ולכן הם יכולים לזכות ביתרון עכשווי, אך לא בטוח שישמרו על יתרון זה בעתיד. דחיית מועד התחרות

יכולותיו או מיומנויותיו". הרי ספורטאי צעיר עשוי להצטיין במבדקים לא רק משום שהוא אכן מוכשר יותר מחבריו אלא גם (ואולי בעיקר) משום שהוא מתאמן הרבה יותר מהם. אי לכך, אותם אנשי מקצוע שמסיקים, מתוך תוצרי כלי המדידה שהשתמשו בהם עם הספורטאים, "עד כמה הם מוכשרים", מסתכנים בהערכותיהם, שכן, כלי המדידה המקובלים בספורט מתקשים לספק את המידע הדרוש לאבחנה זו.

ניבוי - חוסר ודאות

כפי שצוין, המבדקים המוטוריים/פסיכולוגיים הניתנים לספורטאים צעירים מספקים מידע עכשווי, אבל בדרך כלל מאמנים מעוניינים להשתמש במידע זה כדי לבא (לחזות) את הישגיהם העתידיים של ספורטאיהם הצעירים. סוגיית הניבוי עמדה במרכזם של כמה מחקרים, שממצאיהם העלו ספק לגבי יכולתנו לחזות הישגים עתידיים של ספורטאים צעירים, הן בענפים אישיים הן בענפים קבוצתיים, בהתבסס על הישגיהם במבדקי ספורט שונים (ראו סקירותיהם של Lidor et al., 2009 ושל Ward et al., 2017).

לדוגמה: במחקרים שבדקו את הקשר בין הישגים של ספורטאים במבדקי יכולת/מיומנות ובין בחירתם לבחורות ייצוג הצביעו החוקרים על קשר חלש בלבד. ממצא זה מלמד שאין בכוחם של כלי המדידה, לפחות במתכונתם הנוכחית, לבא מי מהספורטאים הצעירים יוכל לבחור לאומית. יתרה מזאת, גם מתוך הישגיהם של ספורטאים צעירים (אתלטים, שחיינים ועוד), המשתתפים בתחרויות בין-לאומיות ומגיעים בהן להישגים טובים, קשה לבא את הישגיהם בגיל מאוחר יותר.

ייתכן שכלל לא ניתן לבא הישגים עתידיים בספורט, מכיוון שאין באפשרותם של כלי מדידה אלו להביא בחשבון את מגוון הגורמים התורמים להצלחתו העכשווית, ובעיקר העתידית, של הספורטאי הצעיר (מצב בריאותו, תזונתו, מצב רוחו, יכולת ההתמדה ומידת המוטיבציה שלו, יכולתו להתמודד עם גירויים מבחוץ, רמת המאמץ, רמת תכנית האימונים ועוד).

אם כך, ובהנחה שכלי המדידה מתקשים למדוד את מידת הכישרון של הספורטאי הצעיר ולחזות את יכולתו העתידית, ייתכן שהדגש

להתאמן בהתאם לצרכיו האישיים ולקצב ההתקדמות שלו" (מאמן שחייה שעובד עם שחיניים צעירים).

- Talent identification and development in sport - International perspectives (Baker, Cobley, & Schorer, 2012).
- Conditions of children's talent development in sport (Côté & Lidor, 2013).
- Talent development, existential philosophy and sport: on becoming an elite athlete (Aggerholm, 2014).
- Routledge handbook of talent identification and development in sport (Baker, Cobley, Schorer, & Wattie, 2017a).

יש לאפשר לילדים רבים נכל האפשר להתקבל לתכניות ספורט ולהתאמן בענף הספורט שבו הם מעוניינים, גם אם נראה נבר בתחילת הדרך שאינם מתאימים לעסוק בו

בשנים אחדות תאפשר אפוא גם לאלו שנתפסים כ"פחות מוכשרים" להמשיך להתאמן על-פי התכנית ולשפר את מיומנותיהם ויכולותיהם בזמן המתאים להם.

אם אכן יאומצו עקרונות אלו, האמירות הבאות הן אלו שצריכות להיאמר על-ידי אנשי מקצוע והציבור הרחב בשיח על ספורטאים צעירים, ולא אלו המוצגות בפתיחת המאמר: "אני לא בטוחה עד כמה הבת שלי מוכשרת. אבל היא רוצה להיות שחקנית כדורסל, ולכן אדאג שתקבל את כל התמיכה הדרושה לכך" (אימא לכדורסלנית צעירה). או: "אני משקיע המון בתכנון האימונים של השחיניים שלי. אני חייב לאפשר לכל אחד מהם

עקרונות בגילוי ובטיפוח של ספורטאים צעירים

ניב אשכנזי - מתאם מקצועי, היחידה לספורט הישגי

מיומנויות מוטוריות ומאפשרת עדיין קליטה ויישום. אין הכוונה לענפי ספורט עם התמחות מוקדמת כגון התעמלות אמנותית, שחייה, התעמלות מכשירים והחלקה אמנותית.

■ **מבדקים מוטוריים רק לצורך מעקב.** כפי שצוין במאמרו של לידור, בגילים הצעירים אין מקום למבדקי יכולת מוטוריים לצורך איתור ספורטאים ומיונם. שימוש כזה עשוי לעזור למאמן לצורך מעקב שנתי אחר תהליך הגדילה של הספורטאי ומעקב אחר מגמות בהתפתחות הגופנית שלו, אך כאמור, לא בתהליך של איתור ומיון ספורטאים. הסיבות לכך הן שהמבדקים מבוצעים בתנאים "סטריילים" ולא במצבי משחק/תחרות, עם תנאים סביבתיים דינמיים ומשתנים. יש גם להביא בחשבון שתוצאות המבדקים הללו מושפעות מתהליכים ביולוגיים-גופניים.

■ **חשיפה לתחרויות.** לדעתנו, גם בגיל הצעיר צריך לחשוף את הילד לתחרויות, אך במינון מבוקר מאוד ומותאם-גיל. התחרויות צריכות להתקיים באווירה ידידותית ולא מאיימת, ללא טבלת דירוגים או מגבלת זמן. ההמלצה היא לקיים טורנירים מקוצרים, שבהם הילדים נחשפים למועדונים שונים פעמים ספורות בשנה. שיטה זו עדיפה על פני משחקי ליגה שבועיים, השוחקים את הספורטאים הצעירים.

■ **איתור מאוחר ומעבר של ספורטאים מענף ספורט אחד למשנהו.** איתור בגיל מאוחר (גילים 14-18 ולעיתים מאוחר יותר) ומעבר של ספורטאים בין ענפי ספורט (Talent transfer) הם תופעות ההולכות ומתפשטות בעולם הספורט. הכסף הגדול והרצון העז להצליח ולהגשים את החלום גורמים לספורטאים צעירים רבים (בעיקר ספורטאיות) לעבור לענף אחר שבו יצליחו יותר. מדובר בעיקר בענפי ספורט שההיבט הטכני בהם אינו משמעותי ושיש דמיון במיומנויות לענף הספורט המקורי. ב-2019.3.21 קיים הוועד האולימפי בישראל, בשיתוף היחידה לספורט הישגי ואיגוד האופניים, יום איתור לאומי במטרה לאתר רוכבי אולם (ולודרום). כלומר, למצוא את אלה שעוסקים בענפים שיש להם מרכיב כוח דומה מאוד לזה של האופניים כמו כוח מתפרץ וגם דרישות אנתרופומטריות ופרופיל פיזיולוגי דומה. אותם ילדים הגיעו ליום האיתור כדי להגשים את החלום ולהיות ספורטאי עילית (פירוט של יום האיתור ותוצאותיו יופיעו במגזין הבא).

בהשוואה למדינות רבות בעולם, מדינת ישראל אינה משופעת בספורטאי הישגי, ועל כן, הגישה המקצועית כלפי ספורט תחרותי-הישגי חייבת להיות שיטתית ומדויקת בכל הקשור לאיתור, למיון ולטיפוח של ספורטאים צעירים. המטרה היא לשמר את רוב הכישרונות בענפי הספורט השונים ולהובילם לגילי בוגרים, שם תימדד הצלחת התהליך בהתאם להישגי הספורטאים.

סוגיית המיון והטיפוח של ספורטאים צעירים בישראל מעסיקה את היחידה לספורט הישגי ואת איגודי הספורט הרלוונטיים, במטרה לקבוע בכל ענף ספורט את הדרישות הפיזיולוגיות, הטכניות, הטקטיות והמנטאליות ולגזור מכך את הפרופיל המבוקש למיון. כל זאת מול סטנדרטים בין-לאומיים.

העקרונות המרכזיים בכל הקשור לאיתור, למיון ולטיפוח של ספורטאים צעירים הם כדלהלן:

■ **פעילות ספורטיבית במועדון - לכל אחד.** כפי שציין לידור במאמרו (ראו לעיל), שלב האיתור של הספורטאים הוא פחות קריטי, ויש להשקיע בו הרבה פחות משאבים ולאפשר לכל המעוניין להצטרף לפעילות הספורטיבית במועדון. הסיבות לכך הן הטעויות הרבות בניבוי ובחזיון עתידו של הספורטאי הצעיר והמגוון הרב של גורמים המשפיעים על התפתחותו בגיל הילדות. את מרב המאמצים יש להשקיע בתהליכי מיון הספורטאים בתוך ענפי הספורט (כלומר, מיונם לבחירות על-פי פרופיל ענפי בין-לאומי) וטיפוחם.

■ **חשיפה למגוון ענפי ספורט.** אחת התובנות של היחידה לספורט הישגי, בכל הקשור למיעוט הישגים בין-לאומיים של נבחרות הכדור של ישראל, היא היעדר השכלה תנועתית ספורטיבית רחבה בקרב הספורטאים, המתבטא במגוון צר של מיומנויות מוטוריות, תנועתיות מסורבלת במרחב ובשלב מאוחר יותר - ביצועים ספורטיביים מוגבלים (ראו: "השכלה תנועתית ספורטיבית רחבה" מאת כהן ואשכנזי, 2005). על כן, יש לעודד את הספורטאים הצעירים להשתלב בענפי ספורט אחדים ולא להתמחות בענף ספורט אחד. חשיפה לכמה ענפי ספורט תביא עמה מגוון רחב של מיומנויות מוטוריות, יכולות קואורדינטיביות שונות ומשופרות ותנועה טובה יותר במרחב. כל אלו חשובות מאוד בהתפתחותו של הספורטאי ומתאפשרות רק בגיל הילדות. זוהי תקופה המהווה "חלון הזדמנויות" לרכישת